

Generalforsamling onsdag den 12. april 2023 kl. 19,00 i Rakkeby Forsamlingshus.

Jeg vil gerne på bestyrelsens vegne, byde alle fremmødte velkommen, og håber på en god debat hvor vi skal høre lidt om hvad der har været af aktiviteter i året som er gået, og endelig status på kommunens vandforsyningsstruktur i vores del af kommunen.

Men nu vil vi gå videre til dagsorden.

Der er øl og vand på bordet som i gerne må tage af.

Pkt. 1. Årets vandforbrug.

Der er i året målt en udpumpning på 290.862 m³ mod sidste års upumpning på 316.052 m³. Det er et fald på 25.190 m³ hvilket til dels skyldes et fald i tab af vand i 2022 i forhold til 2021, hvor tabet af uforklarlige grunde udgjorde 14,5%. I år er tabet opgjort til 9%, eller 26.463 m³ som dog stadig er utilfredsstillende, men dog under grænsen for hvor der skal betales strafafgift til staten.

Salg af vand er opgjort til 264.399 m³, mod sidste års salg af 274.123 m³. Et fald på små 10.000 m³, som kan henføres til to landbrugere med mindre eller udsatte husdyr.

Det er en ret anseelig mængde vand der går tabt på ledningsnettet. Det har været et problem i mange år, og har i lige så mange år været drøftet hvad vi skal gøre for at finde en løsning. Løsningen havde bestyrelsen egentlig nok troet på var udskiftning af mekaniske målere til digitale målere med akustisk støjmålere når vi nu alligevel står for at skulle udskifte målere efter 9 års levetid.

Der har derfor i marts måned været afholdt møde med Kamstrup der gerne vil levere digitale målere. Og Kamstrup har efterfølgende fremsendt tilbud på målere der sammenlagt inklusiv abonnement og andre løbende udgifter, løber op i en årlig udgift pr. forbruger på den gode side af 200 kr., i alt en ekstra udgift for hele vandværket på mindst 134.000 kr. Set over en 15 årig periode, svarende til målerens levetid, bliver det til et anseeligt beløb .

Bestyrelsen har derfor besluttet at det er for dyrt, og forbrugerne må derfor leve med, at der i følgende år skal aflæses vandur en gang årligt som vi plejer. Det skal tilføjes, at vandværket ikke har omkostninger i.f.m. med aflæsningen, da Hjørring Vandselskab som leje af målerne står for aflæsningen.

Det overvejes nu at tage kontakt til et lækagesporingsfirma for at søge hjælp til at løse problemet med det alt for store vandtab. Foruden det er spild at godt drikkevand, koster det også forbrug af strøm.

Pkt. 2. Elforbrug

Elforbruget ligger i gennemsnit for året på 0,63 kwh/m³ oppumpet, behandlet og udpumpet vand. Det er en stigning i forhold til årene 2020 og 2021 hvor forbruget lå på henholdsvis 0,56 kwh/m³ og 0,58 kwh/m³. Der er ikke umiddelbart nogen forklaring på stigningen.

Anderledes tilfreds er jeg derimod med prisen på strøm, hvor vi kan glæde os over at vi har kontraktpris på 0,32 kr. kwh, og som også er gældende til udgangen af 2023.

Pkt. 2 Investeringsplaner 2023.

Arbejdet med udskiftning af ledningsnettet er fortsat i 2022, og vi kan nu oplyse at ledningsnettet er udskiftet i Rakkeby By, Hæstrup Mejeri By, Hæstrupvej med passage af Aalborgvej og indtil sidste bebyggelse (den gamle skole) på Dammenevej. Forsyningen til Guldager via Hæstrupvej og Dammenevej er nu udskiftet til Ø110 mm på hele strækningen, som forhåbentlig har været med til at løse noget af problemet med ringe tryk på vandet til forbrugerne i Guldager som der tidligere har været klaget over. Det skal i den forbindelse nævnes, at det ikke er muligt at holde samme tryk på vandet i Guldager som ved afgang vandværket, idet højdeforskellen mellem vandværket og Guldager er betydelig og derfor vil trykket naturligt være ringere i Guldager.

Forsyningsledningen fra Hæstrup Stations By til Græshedevej er udskiftet, og hele Græshedevej og Hæstruphedevej over til Præstevej er udskiftet til ny 110 mm. Dog er arbejdet med tilslutning af forbrugerne på Græshedevej med udskiftning af stik ikke fuldført, men pågår lige for øjeblikket.

Herefter mangler der udskiftning af stikledninger til forbrugerne i Hæstrup Stationsby øst for banen, som skal forsynes fra den nye forsyningsledning der er lagt inde på marken i sydside. Dette arbejde forventes udført i 2023.

Jeg forventer ikke at der igangsættes flere ledningsarbejder i 2023 før vi har en afklaring med Vejby-Smidstrup om etablering af forbindelses ledning mellem Hæstrup og Vejby-Smidstrup. Vejby-Smidstrup har endnu ikke erklæret sig om hvornår de regner med at etablere forbindelsesledningen.

Pkt. 3. Vedligeholdelsesarbejde vandværket.

Det er nu tid for eftersyn af begge rentvandstanke på værket. Der siver vand ud i kælder omkring rør gennemføring til rentvandstanken som skal repareres. Der er indgået aftale med JH Dyk ved Randers, der uden tømning af tankene støvsuger dem for belægninger og efterfølgende foretager et grundigt tjek af beholder væggenes tilstand. Efterser dem for sprækker og revner, alt imens hele arbejdet kan følges på kamera i den medfølgende bil.

Det udførte arbejde og inspektionen af tankene følges op af tilstandsrapport fra firmaet.

Det forlyder også, at reparationer omkring rør gennemføringen kan gennemføres uden at tanken skal tømmes for vand. Metoden er ikke så arbejdskrævende som tømning af tankene ved en lokal entreprenør, hvor forsyningen af vand skal erstattes med vand fra naboværker. Det har tidligere været en bekostelig affære og der kan let opstå problemer med at forsyne de yderst beliggende forbrugere med tilstrækkeligt vand.

Arbejdet er fra JH Dyk foreløbigt prissat til 51.600 kr.

I disse år hvor vi alle oplever klimaforandringerne, herunder også højere grundvandsstand som følge af mere nedbør, vil det være klogt at kikke på højden af grundvandet omkring vores nedgravede tankanlæg. Der foregår derfor jævnlige prøvetagninger af grundvandshøjden fra nedgravede PVC rør omkring vandværket, og det er allerede konstateret, at grundvandet omkring vandværket står højere end bunden af tankene, og dermed risiko for at der kan trænge grundvand ind i rentvandstankene med risiko for forurening med coliforme bakterier i drikkevandet.

Nu er det ikke sagt at der trænger grundvand ind i tankene, idet vandtrykket i tankene der er højere end trykket udefra vil forhindre indtrængende vand så længe tankene er fyldte og tætte, men kan vi være sikker på at 60 år gamle støbninger stadig er intakte? Derfor har bestyrelsen besluttet at lave omfangsdræn omkring hele vandværket som forsikring mod at det kommer til at ske.

Pkt. 4. **Hjørring kommunes vandforsyningsplan.**

I kommunens vandforsyningsplan fra 2020 vedr. Hæstrup Vandværk, er det fra politisk hold vedtaget, at vandværket skal arbejde med bl.a.

- 1) Grundvandsbeskyttelse.
- 2) Afklare vandværkets samarbejdsrolle med vandværkerne Harken og Vejby-Smidstrup

Vedr. pkt. 1 kan jeg fortælle, at forvaltningen ved kommunen til udvalgsrådet den 28. marts har indstillet til Teknisk udvalg, at udvalget bør indstille til Byrådet, at vedtage punktet på dagsorden vedrørende grundvandsbeskyttelse. Der er foreløbig 8 private vandværker i kommunen som man har beregnet indsats i oplandet på, og for Hæstrup omfatter det i østlig retning Græshede - Harken By – Guldager – motorvejen og et godt stykke øst for Høgsted By. Bliver det her ført ud i livet, vil det have enorme konsekvenser for vandprisen ved forbrugerne ved Hæstrup.

Foreløbig er der intet der tyder på at kommunen uden statens mellemkomst kan gennemføre planerne. Det er bemærket, at den nye regering ved miljøminister Magnus Heunicke, har valgt at genoverveje tidligere beslutninger om indsatsplaner, og hvor omfattende de skal være, selv om mange meningsdannere presser på for at få planerne gennemført. Der skal mere forskning til har Magnus Heunicke udtalt.

Det er også bemærket, at der stadig dukker nye fund af fremmede stoffer op i drikkevandet i store dele af landet. De nye fund af for eksempel PFOS er jo ikke landbruget der er årsag til forureningen med. Det kunne måske også være en af årsagerne til miljøministerens betænkelighed ved at indgå i det her? Vi kan kun vente og se hvad der kommer til at der ske.

Vedrørende arbejdet med BNBO (boringsnær beskyttelse), underforstået sprøjtefri zoner omkring boringer, har vi i bestyrelsen måtte opgive at arbejde videre med. Der er ingen af lodsejerne der har ønsket at medvirke, eller ønsket at indgå i en dyrkningsaftale om ophør af brug af kemikalier. Ingen vil afgive jord til formålet, så det er ude af bestyrelsens hænder. Det er rapporteret til kommunen, og kommunen har afgivet rapport til staten.

Bestyrelsen ser ikke det store problem med lodsejernes afvisning, da det ikke er muligt at beskytte sig mod fortidens syndere, og landbrugets nye velafprøvede midler finder vi ikke i drikkevandet. Det kommer jeg ind på lidt senere. Vi finder at der er mange andre forureningskilder som udgør en langt større risiko for grundvandet. Her skal blot nævnes gamle lodsejerspladser, mergelgrave, bynære områder, PFAS og PFOS midlerne som er anvendt i rigtig mange produkter siden først 1950'erne.

Vedr. pkt. 2 er det aftalt med Harken Vandværk, at de selv henvender sig til Hæstrup den dag de finder det fordelagtigt, eller at der skal laves nye tiltag, eksempelvis en ny boring som det ikke vil være økonomisk overkommeligt at klare.

Vedr. Vejby-Smidstrup er det stadig uafklaret, om de ønsker en eller anden form for samarbejde med Hæstrup. Dog skulle det ifølge forlydende være erkendt af bestyrelsen, at det som minimum er nødvendigt at få lavet ringforbindelse til Hæstrup.

Efter vandforsyningsplanen skulle ringforbindelsen til Hæstrup være gennemført inden udgangen af 2022, men der er ikke sket noget endnu;;

Pkt. 5. Takstbladet.

Som man vil bemærke i budgettet under takster, er der indført et nyt forhøjet grundbeløb for forbrugere med større forbrug, udregnet på grundlag af målerens størrelse.

Det forhøjede grundbeløb udgør 2 x normal grundbeløb ved 6 m³ målere, og 3 x normal grundbeløb ved 10 m³ målere.

Begrundelsen for indførsel af det forhøjede grundbeløb skulle efter en flertals afstemning i bestyrelsen være påstanden om at der er større udgifter til anlæg af distributionsnettet da anlægget kræver større dimensioner på rørføringen, ligesom der kræves mere af bl.a. udpumpning.

Men som sagt var det en flertalsafgørelse som ikke alle var enige i set i lyset af det langt større forbrug og dermed langt større vandsalg som storforbrugerne står for, og dermed bidrager storforbrugerne rigeligt til anlægsudgifterne var argumenterne imod vedtagelsen af det forhøjede grundbeløb.

Den samlede bestyrelsen henstiller dog til, at generalforsamlingen respekterer flertalsafgørelsen og godkender budgettet.

Det skal bemærkes, at kommunen ikke har taget stilling til budgettet. Ved henvendelse til forvaltningen om årsagen oplyses det, at politikerne arbejder på at indføre ny godkendelsesprocedure, som medfører at vandværkernes budgetter og takstblad fremover skal godkendes direkte af politikerne. Hvorfor man så ikke har kunnet godkende eller tage stilling til det indsendte budget og takstblad for 2023, var der ikke nogen forklaring på.

Pkt. 6. **Målerkartoteket**

Det er nu efter 9 års levetid efter lovgivningen tid for udskiftning af 2 parti målere. Der er endnu et parti til udskiftning i 2024, som jeg regner med at vi tager med i udskiftningen i 2023 af praktiske grunde.

Dermed udskifter vi ca. halvdelen af alle vandværkets målere, og som jeg har været inde på, så er valget at vi fortsætter med mekaniske vingehjulsmålere.

Pkt. 7. **Vandkvaliteten.**

Sidste år til generalforsamlingen kunne jeg med stor tilfredshed fortælle, at vandværket i prøve af 13. september 2021 i boring 11 langs banen, efter mange år med måling af BAM i drikkevandet, endelig kunne meddele, at der nu ikke længere fandtes BAM i boringen, og dermed i drikkevandet i det hele taget.

Det er nu gjort til skamme ved måling for BAM på to boringer ved vandværket, der begge er fra 2015. Der er i prøver af 21. september 2022 fundet henholdsvis 0.019 mg/ltr., og 0,086 mg/ltr. hvor grænseværdien er 0,10 mg/ltr. Begge prøver ligger således under grænseværdien, så der er ingen grund til bekymring. Det er dog ærgerligt efter 30 - 40 år med påvisning af BAM i boringen langs banen, hvor det så langt om længe er forsvundet for derefter at finde det i boringer på vandværket.

Vi kan kun gisne om hvad årsagen er, men sikkert er det at det stadig skyldes BaneDanmarks tidligere brug af ukrudtsmidler indeholdende opløsningsmidlet BAM der er årsagen.

Boringerne ved vandværket bliver nu fulgt tæt ved en årlig prøve for at følge udviklingen.

De for tiden meget omtalte PFOS og PFAS forbindelser som der er lovgivet om i 2022 at vandværker skulle teste for, er ikke påvist i drikkevandet ved Hæstrup. Der er udtaget prøve den 21. september for 4 produkter som lovbehaftet.

Senest er det vedtaget, at der skal testes for yderligere 10 PFAS-produkter udover de 12 der testes for i dag, således at der skal testes for i alt 22 PFAS-produkter. Der er ikke noget mærkeligt i, at udgifterne til analyser stiger voldsomt i disse år.

Er der nogen der har interesse i at se udviklingen i vandkvaliteten for Hæstrup igennem de seneste 30 - 35 år, ligger der på hjemmeside en rapport der beskriver udviklingen, eller rettere stabiliteten. Det synes derfor at kunne bekræftes, at landbrugets påstand om at nye miljøvenlige kemikalier ikke udgør nogen trussel for drikkevandet, ligesom giftigheden af de anvendte kemikalier ligger langt under giftigheden af PFOS produkterne, også kaldet evighedsstoffer der ikke nedbrydes – eller er meget længe om det.

Vandanalyser kan let og hurtigt findes på hjemmesidens forside.

Pkt.8. Jeg vil slutte her med at sige tak til bestyrelsen, tak til Lars og tak til Jette ved Rådgivningscenter Nord som styrer kundetilgang og opkrævninger. Tak til alle for indsatsen i 2022, og så har vi jo allerede taget godt fat i 2023 med de udfordringer der ligger her. Det var mine ord for denne gang.

Erik Jensen

